

Tiedote

Minervasäätiö

Minervasäätiön Medix-palkinto Helsingin yliopiston tutkimusryhmälle UUTTA TIETOA MASENNUSLÄÄKKEIDEN VAIKUTUSMEKANISMEISTA

Vuoden 2022 Minervasäätiön Medix-palkinto on myönnetty Helsingin yliopiston tutkimusryhmälle, joka on tuottanut uutta tietoa masennuslääkkeiden vaikutusmekanismeista.

Serotoniinin määrää lisäävien lääkkeiden on todettu auttavan masennuspotilaita. Tästä on vedetty jo vuosikymmenien ajan hyväksyty johtopäätös, että masennuksen ensisijainen syy on serotoniinin puute.

Masennuslääkkeiden on ajateltu vaikuttavan aivoihin serotoniini- tai glutamaatti-välittäjäaineiden reseptorien välityksellä. Reseptori on lääkeaineita vastaanottava proteiinimolekyyli. Lääketieteen tohtori **Eero Castrénin** johtama Helsingin yliopiston tutkimusryhmän tekemien löydösten perusteella asia ei ole näin yksinkertainen.

Kansainvälinen Cell-lehti on julkaissut tutkimusryhmän artikkelin, jonka mukaan masennuslääkkeet sitoutuvat suoraan aivojen kasvutekijän TrkB-nimiseen reseptoriin. Tutkimus kyseenalaistaa serotoniinin ja glutamaatin reseptorien roolin masennuslääkkeiden ensisijaisina vaikutuskohteina.

Tutkimusryhmälle on myönnetty tämänvuotinen Minervasäätiön Medix-palkinto, jonka suuruus on 20 000 euroa. Eero Castén kertoo, että hänen ryhmänsä on tehnyt yhteistyötä professori **Ilpo Vattulaisen** ja professori **Mart Saarman** tutkimusryhmien kanssa.

”Niiden työllä on ollut suuri vaikutus meidän ryhmämme työhön, ja palkintosumma jaetaan näiden kolmen ryhmän tutkijoiden kesken”, Castrén kertoo.

Vaikka masennuslääkkeet sitoutuvat TrkB-reseptoriin, niiden hanakkuus sitoutua on Eero Castrénin mukaan heikko, mutta silti terapeuttisesti merkittävä.

”Masennuslääkkeiden ongelma on se, että ne vaikuttavat hitaasti. Voi kestää jopa useita viikkoja ennen kuin niiden vaikutukset näkyvät. Siksi tutkimusryhmämme kiinnostuksen kohteena nyt on löytää sellaisia lääkeainemolekyyliä, jotka sitoutuvat tiukemmin TrkB-reseptoriin. Tällaisten löydösten avulla olisi mahdollista kehittää uudentyyppisiä masennuslääkkeitä, jotka vaikuttaisivat nopeammin”, Eero Castrén pohtii.

Biolääketieteen Suomen mestaruus

Medix-palkinto on merkittävä vuosittainen tunnustus kansainvälisesti korkeatasoiselle suomalaiselle lääketieteelliselle tutkimukselle. Kyseessä on tavallaan biolääketieteen Suomen mestaruus. Palkinto jaettiin tänä vuonna 35. kerran.

Medix-palkinnon jakaa Helsingin yliopisto. Palkintosumman yliopistolle lahjoittaa Minervasäätiö. Säätiö pitää yllä lääketieteellistä tutkimuslaitosta Helsingin Biomedicumissa.

Palkinto myönnetään vuosittain erinomaisesta suomalaisesta tieteellisestä tutkimuksesta, joka on julkaistu yhdessä artikkelissa edellisen vuoden aikana. Tutkimuksen tulee olla biolääketieteen tai kliinisen lääketieteen alalta ja suoritettu kokonaan tai oleellisilta osiltaan Suomessa.

Palkinnon saajan valitsee Helsingin, Turun, Tampereen, Itä-Suomen ja Oulun yliopistojen edustajista koostuva paneeli, joka nimetään aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

KUTSU:

Tutkimusryhmä ottaa vastaan Medix-palkinnon ja pitää palkintoluennon 12.9.2022 kello 12.15 järjestettävässä tilaisuudessa Helsingin Biomedicumissa. Palkinnon jakaa Helsingin yliopiston vararehtori **Tom Böhling**.

Toimittajanne on tervetullut seuraamaan tilaisuutta.
Osoite: Luentosali 2, Biomedicum, Haartmaninkatu 8, Helsinki

LISÄTIETOJA JA MATERIAALIA:

Valokuvia ja kuvatekstejä palkitusta tutkimusryhmästä:
<https://minervafoundation.fi/minervasaation-medix-palkinto-2022-minervastiftelsens-medix-pris-2022-medix-prize-of-the-minerva-foundation-2022/>

Kuvaaja Juha Sarkkinen.
Kuvat ovat vapaasti tiedotusvälineiden käytettävissä.

Cell-lehdessä julkaistu
artikkeli <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0092867421000775?via%3Dihub>

Lisätietoja palkitusta tutkimuksesta:

Eero Castrén, tutkimusjohtaja, lääketieteen tohtori, Helsingin yliopisto, neurotieteen tutkimuskeskus/HiLife
050 520 7974, eero.castren(at)helsinki.fi

Tutkimusryhmän verkkosivut: <https://www2.helsinki.fi/en/researchgroups/neuroplasticity-and-neurotrophic-factors>

Lisätietoja palkinnosta ja Minervasäätiöstä:

Professori Vesa Olkkonen
050 411 2297, vesa.olkkonen(at)helsinki.fi
minervafoundation.fi

Tämän tiedotteen jakelusta vastaa tiedottaja Martti Ahlsten
Viestintätoimisto Verbi
0500 582 588
martti.ahlsten(at)verbi.fi

Tämän postituksen osoitelähde on Viestintätoimisto Verbin mediarekisteri. Rekisteriin voi liittyä tai siitä poistua lähettämällä sähköpostiviestin Martti Ahlstenille. Rekisteriselosteen voi pyytää sähköpostilla Martti Ahlstenilta. [martti.ahlsten\(at\)verbi.fi](mailto:martti.ahlsten@verbi.fi)